

Юнак

МАМО!
ЩО МАЮ
РОБИТИ?

ЛИПЕНЬ — СЕРПЕНЬ
1992
JULY — AUGUST

Відгукнися, Купале, літній

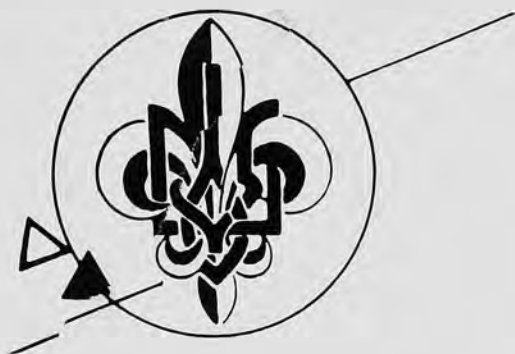
ВІКА:

Це тільки „рок-ен-рол”...

Для ніг і плечей:
Мандрівки без страждань

«Юнак» — журнал пластового юнацтва.
 Виходить 6 разів на рік.
 Видає Головна Пластова Булава.
 Оформлення обкладинки пл. скоб Колі Савицького.

ЗМІСТ

КОРІННЯ

Ой, на Івана, ой, на Купала красна дівчина зілля копала. <i>Мирослава Мончак</i>	1
Український віночок. <i>Ольга Кириченко</i>	2
Купальські пісні	3

ПЛАСТОВИЙ ГЛЮБУС

Львів на Чорногорі	4
Говорить Бразилія	5
Листопадовий марш в Едмонтоні	6
На Бойківській землі. <i>пл. прих. Анна Почтар</i>	7

БУДЬМО ЗНАЙОМІ

Дві дівчини ... з України? <i>Ярина Мирна</i>	8
---	---

ПРАКТИЧНЕ ПЛАСТУВАННЯ

Є мішок, а що далі? <i>ст. пл. Юрко Мончак</i>	14
--	----

ЛІТЕРАТУРНИЙ КАЛЕЙДОСКОП

Вино з троянд. <i>Василь Симоненко</i>	19
Поезії. <i>Микола Вінграновський</i>	20

ХІХІ-СМІХИ

Анекдоти, жарти, карикатури	23
-----------------------------------	----

РІЗНЕ

Вістка з Малої Семінарії. <i>Юрій Шири</i>	10
Привіти	11
Що чувати, Україно	11
Англійська балада. <i>Юрко Позаяк</i>	17
Інтерв'ю ВІКІ для ЮНАКА	18
Анумо порозуміймось. <i>Мирослава Мончак</i>	21
Хрестиківка	22

* Усі редакційні матеріали слід слати на адресу головного редактора.

* Редакція застерігає право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріали згідно і пластовою термінологією, пластовими виховними напрямками та вимогами юнацького віку читачів.

Редагує колегія:

Головний редактор:

Члени редакційної колегії:

ст. пл. Юрко Мончак
 Мирослава Мончак
 пл. сен. Іванка Ганкевич
 пл. сен. Петро Содоль
 пл. сен. Тоня Горохович
 пл. сен. Ольга Кузьмович

На обкладинці: Віка Врадій під час концерту на оселі „Верховина” (Glen Spey, NY).

ЮНАК

ЛИПЕНЬ — СЕРПЕНЬ

1992

JULY — AUGUST

Ч.П. 7 & 8 (317)

РІК XXX

Інтернаціональне стандартно-серійне число

0044-1384

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА “ЮНАКА”

\$25.00 американських доларів

Ціна одного прим. — \$2.50

PLAST UKRAINIAN YOUTH ORGANIZATION, 144 SECOND AVE., NEW YORK, N.Y. 10003
 YUNAK - Ukrainian Monthly Magazine, Published by PLAST PUBLISHING INC.
 АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ: 2199 Bloor Street West, Toronto, Ontario, Canada M6S 1N2, Tel. (416) 769-7855
 АДМІНІСТРАЦІЯ НА ЗСА: 144 Second Ave., New York, N.Y. 10003
 АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Yuri Monczak, 784-G Wembley Dr., Frederick, MD 21701, USA
 З ДРУКАРНІ Мирона Баб'юка, 1525 Emerson St., Rochester, N.Y. 14606 U.S.A.

Коріння

Ой, на Івана, ой на Купала красна дівчина зілля копала

Івана Купала... Таємниче росяне свято чарів, магії, кохання. Хто ж ти, Купале? З яких давен прийшов до нас?

Вже у старовинних літописах Купала згадують як язичницького бога земних плодів, якому приносили в жертву хліб - головний плід землі. А у „Житії Володимира Великого” (XIV ст.) ми знайдемо опис свята Івана Купала, під час якого дівчата плетуть собі вінки з різного зілля, а потім танцюють навколо купальського вогнища та стрибають через нього, „Купалові оферуючи самі себе”. Отож, з давніх-давен зранку напередодні Івана Купала дівчата вмиваються іванівською росою на красу і на здоров'я. В Карпатах дівки ще обперезуються перевеслом із пахучих трав, із тих самих трав плетуть собі й вінки. На Полтавщині ввечері перед святом Купала збираються дівчата на умовлене місце з вінками на голові. Це, як правило, вигін або степова „могила”. Шапки й брилі хлопців теж завітчані квітами, але квітчають вони не самі, а ті дівчата, з котрими вони любляться. Хлопці спочатку тримаються осторонь дівчат. Дівчата ж беруться за руки і танцюють навколо МАРЕНИ, - гілки чорноклена або вишні, прикрашеної стрічками та намистом, - співаючи пісню про Марену. Наспівавшись, йдуть до річки, топлять Марену і часом купаються. Проте старші жінки кажуть, що купатися з Мареною не слід, бо як тільки Марена пірне у воду, здіймається страшний вир: це нечиста сила з'являється за Мареною, бож вона - русалка.

А тим часом наші дівчата беруться за КУПАЛА. Переважно це солом'яне опудало, вдягнене у жіночу сорочку. Його обкладають солом'яною і запалюють. Коли ж вогонь розгориться, кожен парубок здійснює з голови дівчини вінок і кладе собі на голову, а на дівчину надягає свою шапку, потім беруться за руки і так стрибають через вогнище. Якщо пара, стрибаючи, втримається і не розійдеться, то це знак того, що дівчина і хлопець поберуться.

Коли вже втоплять Марену і настрибаються над палаючим Купалом, дівчата тікають від хлопців, щоб поворожити. Це буває, звичайно, пізньої ночі. Кожна дівка дістає з-за пазухи заздалегідь приготувану свічку і запалює її. Кожна прикріплює свічку до свого вінка і пускає його на воду. І ось у темну купальську ніч темним плесом річки пливають десятки палахких вогників, віщуючи дівочу долю. Якщо свічка добре горить і вінок рівно пливе, значить, дівчина заміж піде, а як крутиться на місці - ще діуватиме, найгірше, як потоне віночок, це сповіщає довічне дівування. А як відпливе вінок далеко, то значить, що дівка десь далеко заміж піде.

Хлопці під час ворожби стоять поодаль, щоб не заважати дівчатам, але також пильно слідкують за вінками. В деяких частинах України був звичай

переймати (ловити) вінки. Той хлопець, що спіймає у воді вінок дівчини, той і одружиться з нею. Коли вже парубок гуляє з дівкою, то старається зловити саме її вінок. Може тому часто дівчата плетуть собі якісь особливі вінки, ні на чий не схожі: вплітають велику квітку - червону чи білу - а то часом стрічкою перевивають вінок чи якесь пахуче зілля вплітають. Тоді нареченому легше розпізнати „його” вінок. Отож хлопець зловить вінок і принесе його дівчині, а вона вже його зберігає аж до наступного року. Купальський віночок - кажуть - від усякої нечистої сили помічний і від хвороб різних.

Закінчується купальська ніч, дотлівають іскорки спаленого Купала, займається на сході небо, на дні ріки дотанцював свій відьомський танець шалена Марена, а сільське дівоцтво повертається заміряно додому, несучи у своїх мокрих вінках і надію, і красу, і любов.

Мирослава Мончак

Малюнок: А. Твердій

УКРАЇНСЬКИЙ ВІНОЧОК

- Український віночок - не просто краса, а й оберіг, «знахар душі», бо в ньому є така чаклунська сила, що болі знімає, волосся береже.

Впліталось до віночка багато квітів: вишні, ружі, калини, безсмертника, деревію, незабудки, чорнобривців, любистку, волошок, ромашок.

Найпочесніше місце належало деревію. Ці дрібненькі біленькі квіточки здалеку нагадують велику квітку, її називають в народі деревцем. Коли квіти перецвітають, вітер розносить насінини далеко-далеко. Та хоч би де проросла ця рослинка, вона завше цвіте. Тому й люди вплели її до віночка як символ нескореності.

А барвінок - до людської оселі, до городу тягнеться. Взимку відвар барвінку п'ють од простуди, влітку барвінком прикрашують святковий хліб, хату, плетуть весільні букетики. Цілий рік його шанують, вважаючи символом життя.

А безсмертник дарує здоров'я нашому роду людському. Чи виразки, чи вавочки - дуже гоїть, тому й співають славу цьому квітові життя.

Квіт вишні та яблуні - символ материнської любови. А калина - символ краси та дівочої вроди, символ України вродливої нашої. У народі кажуть, що Ружа колись була дуже красивою дівчиною. Вона, як її сестри, Мальва та Півонія, лікувала людей від сердечних хвороб. І прийшов якось до них лікуватися Зимовий вітер. Постукав у двері та й питає, а чи тут дівчата-красуні живуть, що людей лікують, здоров'я дають.

- Тут, - відповіла Троянда.

- То впустіть до хати.

- А ти хто будеш?

- Той, хто гори верне, страху наганяє, людей від сонця оберігає.

- А чи не завдаси ти нам шкоди?

- Ні!

Відчинила Троянда двері і влетів у хату Вітер-вітрисько.

- На що скаржишся? - спитала Мальва.

- На безсилля з Морозом боротися.

- А чи добре ти щось вчинив людям?

- Ні!

- То за що тобі співчувати?

- За те, що я хворий.

- Але ми лиш добрим людям помагаємо, - відповіли дівчата.

Тоді дмухнув Вітер на сестер і перетворив на квіти. А люди навесні висадили їх у квітник: мальву коло вікна ближче, півонію - до води, ружу - до сонця. Так і ростуть сестри, своєю красою людей милують. У віночку ж це символи віри, надії, любови.

А любисток і васильки були колись птахами, що вчили людей любити одне одного та бути ширими у розмовах. А як померли, то поросли двома пахучими рослинками - любистком та васильком. Люди люблять

їх не лише за пахощі, а й за лікарські властивості. Ними миють волосся, освіжають хатне помешкання, купують маленьких дітей. Тому у віночку - це символ людської відданості, уміння бути корисними.

А ромашка у віночку наймолодша за своїм віком, її вплели у віночок люди, коли переконалися, що вона приносить не лише здоров'я, але й доброту та ніжність. І вплітають її разом з гронами калини та цвіту яблуні, вишні. Переплітають з батіжком хмелю - символ гнучкості й розуму.

Цвіт маку долучають у віночок лише ті дівчатка, у чийх родинах хтось загинув у боротьбі з ворогами. До того ж мак є символом печалі й туги.

А всього в українському віночку - 12 квіточок, і кожна - лікар, оберіг.

Плести віночки - то ціла наука і дійство. Наші прабабусі знали різні секрети; як плести і коли, як зберігати квіти у вінках. Де відшукати той рецепт, за яким квіти замочували у рослинних соках, аби довший час були свіжими?

(...) Дівчинку завжди по віночку впізнають:

*Хто вміє віночок вити -/ Той вміє життя любити./
Який вінок - такий голосок.*

І сором був тій дівчині, у якої стрічки пов'язані недбайливо або не по порядку. В'язати стрічки треба теж уміти і символи їхні знати. Скажімо, найпершу у віночку - посередині, в'яжуть світло-коричневу стрічку - символ землі-годувальниці. Пообіч від коричневої - жовті стрічки - символ сонця, за ними світло-зелені - символ краси і молодості. Потім голубі, сині - символи неба і води, що дають силу й здоров'я, далі в'яжуть жовтогарячу - символ хліба, фіолетову - символ мудрості людини, малинову - символ душевності, ширості, рожеву - символ достатку. В'язали до строю й білу стрічку, але тоді, коли кінці її були розшиті сріблом і золотом. На лівому кінці вишивали сонце, а на правому - місяць. Якщо стрічка не була вишита, то її не пов'язували, бо це символ пам'ті про померлих. Дівчата, що вплітали у віночок мак, одночасно підв'язували до нього червону стрічку - символ печалі й магичності.

Люди вірили у силу стрічок. Стрічки - обереги волосся од чужих очей; відмірювалися вони по довжині дівочої коси і відрізалась трохи нижче коси, щоб її схвати.

Коли дівчинка росла сиротою, то в косу вона вплітала голубі стрічки. І люди при зустрічі обдаровували таку дівчинку подарунками, хлібом, грошима, тканиною, одежею. Бажали їй стати щасливою та багатю. Бездітні люди прохали бути їм за доньку. А дівчинка за повагу таку дарувала тим людям стрічку з віночка чи вишиту хустину, в якій носила насіння любистку.

Починали носити віночок дівчатка - з трьох років. Перший - для трирічної дівчинки плела мама, намочувала у росах, коли на небі сонце зійде. І купала

його в росах сім днів, а тоді до скрині клала. У віночок вплітали чорнобривці, незабудки, барвінок, ромашки. Кожна квіточка лікувала дитину: чорнобривці допомагали позбутися головного болю, незабудки та барвінок зір розвивали, а ромашка серце заспокоювала.

У чотири рочки плівся інший віночок. Усі кінчики пелюсток були вже розсічені, доплітався безсмертник, листочки багна чи яблуні.

А для шестирічної доньки у вінок вплітали мак, що давав сон та беріг думку; крім того вплітали й волошку.

Для семирічної дівчинки плели вінок з семи квіточок. І вперше квіт яблуні вплітали.

То був цілий ритуал, коли батько торкався вінком голівки і промовляв: «Мати-яблуне, дядино моя ...» та прохав у неї здоров'я і долі дитині.

У центрі було гроно калини - символ краси дівочої, далі квітки незабудки («Я прийшла до тебе, роде мій! Не забудь мене»); барвінку, любистку, чорнобривців чи нагідок, безсмертник.

Мак і волошки в українському віночку з'являються лише в XVI-XVII століттях. То були часи боротьби українського народу за незалежність. Кожна родина когось втрачала у тій борні і розцвіла пролита кров маковою квіткою в українському вінку ... Волошка ж слугувала символом прозріння. («Де волошка росте, там верба гине»).

Крім «вікових» віночків, що плелися відповідно до віку дитини, на Україні існували ритуальні, звичаєві, магічні вінки. Усього 77 видів вінків!

Ольга Кириченко
(журнал „Україна“ No. 11, 1991)

ВЕСЕЛО $\text{♩} = 72$ с. Вел. Сорочинці, пов. Миргород, Полтавщина

На - ша Ма - рин - ка ку - па -лоч - ка, по - се - редь
мо - ря ку - па - лась, по - се - редь мо - ря ку -
па - лась, на бе - реж - ку бі - ли - лась, на бе - реж -
ку бі - ли - лась. Ви - шла на у - ли - цю, хва -
ли - лась: У ме - не лич - ко як яб -лоч - ко,
у ме - не лич - ко, як яб -лоч - ко, у ме - не бро - ви чор -
не - сень - кі, зов - сім я дів - ка склад - не - сень - ка.

Дж. сіа - а

КУПАЛЬСЬКА
Коломийське підгір'я, Галичина

Allegretto

Ой хо - ди - ла квоч - ка во - кру - ги кі -лоч - ка, кво - кво - кво - кво,
2. Ой скакала квочка,
За не куріточка,
Скож, скож, скож, скож.

Бажанський, Сов. II, ч. 109

КУПАЛЬСЬКА
с. Миропілля, пов. Звягель, Волинь

Allegretto

Ой на ку - па - ла, Ку - па -лоч - ка, не ви - спа - ла - ся
На - та - лоц - ка.
Дж. d - g
2. Погнала бички, дрімаючи,
На кілки ніжки збиваючи.
3. Ой дай же, Боже, дощі вночі,
На Наталчині чорні гочі.

Котика, Нар. Мел. Л. Українки, ч. 29 вар.

КУПАЛЬСЬКА

Andantino

Ой ти і - ва - ю, не будь пан, - не будь пан.
Дж. а - а
2. Сховай дівчину під жупан, під жупан.

Котика, Укр. Нар. Мел., ч. 77

ПЛАСТОВИЙ ГЛОБУС

ЛЬВІВ НА ЧОРНОГОРІ

Карпати (Ю-Пі-Ай). Наш акредитований журналіст у Галичині довго маскувався та встеляв собі шлях довіря до серця дуже активного пластового куреня у Львові, щоби видобути, а опісля виявити для широких мас у цілому світі конкретні деталі про акцію п. н. „Говерляна '92". Завдяки успішному проникненню у

тил, нашому „шпіонові" вдалося придбати примірник надзвичайного архіву під загальним заголовком „Інформатор мандрівки". Головний протоколяр (як теж напевно і провідник) - це ст. пл. Юрко Довбуш, ЛЧ. Правдоподібно Юрко є зв'язковим 3-го куреня УПЮ ім. І. Виговського у Львові (редакційна сітка якраз перевіряє ці дані; повідомимо в

майбутнім числі ЮПАКА). У викраденій збірці криється кольосальна кількість матеріалів, тому редакція вирішила подати лише деякі найцікавіші зразки документів. Просимо вашої уваги.

„Гори. Чорногора. Говерля.

Чи говорить тобі щось низка цих слів? Мабуть таки говорить. А чи тягне тебе щось туди? Чи кортить побачити всю велич, красу цих оспіваних у легендах та піснях ГІР, ГІР з великої букви, бо це їх величність Чорногора, Горгани, Бескиди, Гриняви, Чивчини ... І це все Україна, це все твоє, рідне. Але щоб збагнути, що це справді, з року в рік тисячі таких як ти, закинувши за плечі наплечник, взувши на ноги черевики, що побачили вже трохи світу, вирушають в дорогу на пригоди."

В „Інформаторі" подана цікава легенда про походження назви Говерля. Напевно якийсь старий гуцул розповів нашим хлопакам такий старовинний фолкльор.

З „Інформатора" довідуємося, що мандрівка на Говерлю була в честь 80-ліття Пласту. Львівські пластуни провели четвер, 26-го березня ц.р. в автобусі „Сокол". Зі Львова до Ворохти пластуни доїхали

вечором, там і розбили табір. В п'ятницю 27-го березня юнацтво встало рано-вранці і вже о 10:30 було біля туристичної бази „Заросляк". Мандрівний ентузіазм був тоді дещо притупився бо від 10:30 до 12:30 відбулося „... чекання дозволу від КРС". Штурм Говерлі (це 8 км!) розпочався зараз опісля. Видно, наші козаки були повні енергії, бо вже о 16:15 повернулися назад з вершка Говерлі та заїдали обід біля бази

геостационару.

О шостій годині вечора наша братія рушила „Соколом" до села Розгірче і опівночі, у темноті розбила шатра. Спочатку було заплановано доїхати аж до села Кам'янка, проте „... через брак пального в автобусі не було змоги добратися на час до Кам'янки. Тому був розбитий табір в селі Розгірче." Якраз в Кам'янці знаходиться гарний водограй але, на жаль, пластуни туди не доїхали. Також була запланована на другий день мандрівка на вершок гори Ключ і відвідини якихось печер, проте пех з клятою бензиною до „Сокола" перекреслив і ці пляни. Отже, в суботу 28-го березня мандрівники спали аж до 8-ої години, відтак було „... впорядкування речей, прибирання території" (після чого ???). На святковій ватрі того вечора відбулося записання прихильників.

Дещо із меню: „геркулес" на молоці, гречана каша з м'ясом, кисіль.

Дещо із фінансів: „... Кошторис мандрівки виносив 60 крб. і 30 купонів ..." (це, здається, за особу).

Дещо із Правильника: „... Мандрівники вживають виключно української мови (виходить, що проблема з мовою не є лише в Канаді та Америці) ... не нищать природу ... не сміять по дорозі ... за неслухняність і порушення правильника ... провід стосуватиме систему пластових пересторог.

Дещо із вражін: „... Були дуже фajnі дівчата" ... „Отримав велике задоволення" ... „Хотілося б, щоби решта Вершин в горах і в житті корилися як Говерля" (це якийсь філософ) ... „Весело провів час і запізнався з гарними дівчатами та Святославом" (гм!) ...

ГОВОРИТЬ БРАЗИЛІЯ

Українська іміграція в Бразилії - одна з найбільших серед нашої діаспори. Приблизно 300,000 людей українського походження живуть в штаті Парана, згуртовані переважно в центрах Куритиби, Понта Гросса і Прудентопіль.

Після II-ої світової війни з новою українською еміграцією до Бразилії прибуло кілька пластунів, які zorganizували Пласт при Товаристві прихильників української культури (ТПУК). В той час Пласт успішно розвивався, нараховував поважну кількість членів. Але невдовзі провідні члени Пласту виїхали до Канади і - на жаль - Пласт припинив свою діяльність. Після цього було кілька спроб відновити пластову працю, проте без успіху.

В грудні 1989-го року відбулося відкриття і посвячення пам'ятника Тарасові Шевченкові в місті Прудентополі, на яке прибула з Америки пл. сен. Слава Рубель. На цих святкуваннях знову обговорено справу відновлення Пласту і вибрано Раду відновлення Пласту в Бразилії (РВПБ). Незабаром, розв'язавши різні проблеми, члени Ради заснували першу групу пластунів в Понта Гроссо. Це велике й гарне місто, віддалене на 120 км від Куритиби, має велику українську громаду (1500 родин), українську католицьку і православну церкви, осередок Товариства прихильників української культури, Український союз, українські радіопрограми, танцювальні ансамблі „Чорногора” й „Зоря”.

На зустрічі з парохом УКЦ о. Карлом Мельницьким і головою управи церковного комітету п. Антоном Валусьом були представлені пляни організації пластових гуртків. Отець Мельницький і п. Валусь запевнили у своїй повній підтримці. Відтак відбулися сходи з сестрами-катехитками, під час яких було обговорено остаточне оформлення пластового гуртка.

На слідуючий день після Богослужби на зібранні в парохіяльній залі УКЦ Корнелій Шмулик коротко розповів про Пласт, його значення у вихованні

української молоді і про перспективу заснування пластового гуртка при нашій парохії. Опісля показано прозірки про Пласт в Канаді, що викликало велике захоплення у присутніх. Корнелій Шмулик пообіцяв, що буде кожного тижня приїздити з Куритиби, щоби провадити сходами. Зі свого боку сестри-катехитки зобов'язалися розповідати про Пласт дітям, які в них навчаються катехизму. Дня 4-го серпня 1991 р. на сходи зібралось 20 осіб та вибрали управу першого пластового гуртка: Корнелій Шмулик, Роза Сидорку, Анатолія Полюва, Михайло Назарко, Йосафат Колтун, Юрій Свистак, Марія Стариправо та інші.

Відновлення пластової діяльності в Бразилії стоїть на добрій дорозі: сходи відбуваються кожного тижня. В неділю 3-го листопада група прихильників Пласту під проводом Корнелія Шмулика відсвяткувала роковини 1-го Листопада, після чого всі взяли участь в Богослужбі. Ці святкування фільмувала бразилійська телевізія і другого дня показувала по цілій штаті Парани. Це, мабуть, була перша українська подія, яка мала такий великий розголос серед бразилійського населення. Бразилійські щоденники також описували її на своїх сторінках.

З нагоди різдвяних свят пластуни ходили з колядою, половина „коляди” була призначена на церкву, а решта - для Пласту, для закуплення сорочок на однострої. Дня 5-го квітня пластуни організували курси писання писанок під проводом Корнелія Шмулика і Доротеї Ядвіжак. В них взяли

участь 37 хлопців і дівчат.

Наша пластова праця поступово йде вперед. Проте нам потрібні виховні вишколи, участь в них пластунів з інших країв, особливо з Канади і Америки, які б нам допомогли переводити такі вишколи-та додали снаги далі працювати.

Корнелій Шмулик

Листопадовий марш в Едмонтоні

Едмонтон, Канада. Прибуло привітання для редакції **ЮНАКА** від пластунів і пластунок які брали участь в Листопадовім марші:

„Юнацтво в Едмонтоні брало участь в Листопадовім марші 16-го листопада 1991 р.: пл. розв. Лариса Качмар, пл. розв. Соня Енслен, пл. розв. Стефан Енслен, пл. розв. Дем'ян Петришин, пл. уч. Андрій Енслен і пл. уч. Іларіон Шулякевич. Також у марші взяли участь три сеніори: пл. сен. Софія Скрипник, пл. сен. Ярослав Росляк і пл. сен. Іван Гарах.

„Ми пройшли 13 кілометрів від парку Гавриляка до Пластової домівки. Марш був в пам'ять тих пластунів, які провели в Україні перший такий марш 1-го листопада 1917-го року. Тоді українці у Львові вийшли на вулиці та повісили національні прапори на урядових будинках міста.

„Цього року ми зібрали на пресовий фонд **ЮНАКА** \$487.25. СКОВ!”

пл. розв. Лариса Качмар
пл. розв. Соня Енслен
пл. розв. Віра Базюк
пл. розв. Оксана Базюк

Знімка 1: Пластуни підчас маршу (зліва направо): Софія Скрипник, Лариса Качмар, Стефан Енслен, Соня Енслен, Ярослав Росляк, Андрій Енслен, Дем'ян Петришин, Іларіон Шулякевич. (Знімка: Іван Гарах).

НА БОЙКІВСЬКІЙ ЗЕМЛІ

Бойківщина - країна лісів і гір, країна полонин та рвучких потоків. В цю країну краси приїхали пластуни з цілої Польщі, щоб на протязі 8 днів підготовлюватися до пластових проб: переводили гутірки, ручні вправи і спортові гри. Ми також мали змогу відвідувати околиці Ліська.

У неділю 2-го лютого ми поїхали до Устрик Долішніх. Це містечко засноване 1469 року; його першими власниками була сім'я Устрицьких, а міський закон Устрики отримали з рук короля Августа II Міцного у XVIII столітті. В роки існування Західньо-Української Народної Республіки на ці землі поширювалася українська влада. В роках 1921-1939 Устрики належали до Польщі, а від 1939-44 років опинилися під німецькою окупацією. 1944 року приєднано Устрики до УРСР, але вже 1951 року їх знову прилучено до Польщі.

Пластуни підчас Служби Божої в церкві в Устриках Долішніх.

Учасники табору взяли участь у Святій Літургії в церкві, вибудованій ще 1847 року. Колись в цій церкві був склад різних матеріалів, і щойно недавно влада дозволила парохіянам ремонтувати церкву. Сьогодні в ній відправляє о. Іван Лайкош. Парохіяни з великим зацікавленням поставилися до нас, розпитували хто ми такі. Коли ми їм сказали, що ми пластуни і що приїхали на землю своїх батьків, вони розповіли нам як жили тут до 1947 року, як їх силою вивезено з їх хат і як після вигнання вони повернулися назад на свою землю.

Після Служби Божої ми всі заспівали молитву „Царю Небесний”, а наш комендант, ст. пл. Петро Тима, розповів присутнім про Пласт, про його ідеологію та історію. На жаль, в церкві було мало молоді, але сподіваємося, що батьки розкажуть своїм дітям про нашу пластову групу, про те, що ми робимо. На закінчення зустрічі всі люди почали співати

національний гімн, який донедавна був заборонений і переслідуваний польською владою.

Крім Устрик ми також відвідали місто Сянок, столицю Сянівської землі, яка належала до Галицько-Волинського князівства. У передвоєнні часи в Сянку діяв Пласт, були українські школи, церква. Сьогодні в цьому місті живе біля 100 українців, які повернулися з вигнання 1956 року і пізніше. Тут знаходиться цікавий музей народного будівництва в якому - між іншим - експонуються церкви Лемківщини, Бойківщини, селянські хати та господарське приладдя. В старовинному замку є музей іконографії.

Наш табір мав дуже насичену програму, таборовики інтенсивно готувалися до проб, здавали вмілості, знаючи, що ще прийдеться чекати півроку до наступного табору. Остання ватра була присвячена тим, що полягли на цій землі, в рядах УПА обороняючи людей перед насильством загарбників нашої землі. Саме на цій землі боролися славні вояки курінний Рен, сотенні Бурлака, Бір, Громенко, а також колишній пластун сотенний Хрін. Ми їх завжди будемо згадувати на таборах на нашій бойківській землі.

пл. прих. Анна Почтар

„Все, що добре скоро кінчається” — пластуни ждуть автобуса.

3 пластових премудрощів

*** Вірні друзі помічають твої недоліки і звертають на них твою увагу. Невірні ж друзі помічають твої недоліки і звертають на них увагу інших.

Будьмо Знайомі!

Дві дівчини з... України?

Сидимо в маленькій кімнатці Американського університету. Все - звично. Звичне середмістя Вашингтона, звична атмосфера вечірньої суєти студентського гуртожитку, звично пахне книжками, звично сидять на підлозі, підібгавши ноги, господині Бетані і Сара, а ми - як гості - на стільцях.

Розглядаємося по кімнаті: під стелею висять два величезні синьо-жовті прапори, на столі - вишиті серветки, на стіні великими українськими літерами написано „САРА” і „БЕТА”, а збоку, як і в кожних справжніх патріотів, висить листочок з текстом і музикою „Ще не вмерла Україна”. Далі, вже над ліжками, на стінах наклеєно безліч фотографій: видів Львова, Києва, посмішок хлоп'ячих і дівчачих, обіймів друзів, завмерлих митей українського танку, що його танцюють Бета і Сара.

Моє перше питання до дівчат, либонь, вас заінтригує.

- Бето, Саро, коли ви вперше почули про Україну?

Бета:

- Дізнались вперше десь півтора роки тому, коли від'їжджали туди.

Сара:

- У школі нам ніколи не розповідали, що існує Україна, ми знали лише, що існує величезна країна Радянський Союз або ж Росія.

- Тепер може вже час вам - як кажуть на Україні - розкрити карти, розповісти, хто ви і що ви...

- Мене звати Bethany Muller, а по-українськи Бета. Я народилася в американській родині у Пітсбургу, у Пенсильванії.

- Я - Sarah Tweed, також американка з Філадельфії.

- Ну, а тепер почнімо з того, що ваш літак приземлюється у Львові, скільки слів ви знаєте по-українськи?

Бета, сміючись:

- Вже у літаку Сара мене навчила казати „я не розумію”, оце були і всі мої слова.

Сара, з гордістю:

- Я знала кілька найважливіших фраз: „я хочу їсти”, „я хочу спати”, „дякую”. А в родині, куди я потрапила жити, довелося пояснюватися з допомогою рук, міміки, жестів і всього, чого завгодно. Беті було краще: її господарі говорили по-англійськи. Втім, не знаю чи справді краще. У мене була можливість весь час практикуватися у мові, вірніше, тоді це зовсім не виглядало можливістю чи нагодою, я просто не мала виходу: мусила якось порозумітись, а так вивчити мову найлегше.

Бета:

- Тим більше, що ми і їхали в Україну, щоб пожити серед однолітків, повчитись з ними у школі. Це був обмін школярами між Америкою і Україною. Усі ми, хто поїхав до Львова, закінчили в Америці 12 років школи. А в Україні ще рік вчилися з нашими однолітками у звичайній українсько-англійській школі. Нас було чоловік десять.

- Цікаво, який вираз обличчя був у ваших батьків, коли ви вперше заявили, що на цілий рік їдете у Радянський Союз (а тоді ж він ще існував).

Бета:

- Це була сміхота! Моя мама відразу закричала: „Ні! Ні! Ні!” Бо переді мною був вибір: їхати по обміну у Францію, у Бразилію чи до СРСР. І моя мама, налякана різними чутками, що в „СРСР навіть туалетного паперу нема”, спочатку запротестувала. Але скінчилося все тим, що батьки втомлено сказали: „Добре, тобі 17 років, ти доросла людина, вирішуй сама”.

Сара:

- А для моїх батьків моя „витівка” була також громом серед ясного неба. Спочатку вони взагалі не вірили, що я можу поїхати без знання мови, а коли я прийшла і сказала, що все вже вирішено, і я їду, мама широко розкрила очі і промовила: „Але ж там черги за їжею...”

Тепер дозволю собі перебити розповідь дівчат, щоб сказати, що у мене також широко розкрились очі, коли я зустріла Бету і Сару на одній українській вечірці у Вашингтоні, почула, як чудово вони говорять по-українськи, поживши на Україні лиш рік, скільки знають про Україну, якою близькою і любою стала для них моя земля. Але про це - пізніше. Послухаймо далі. Бо тим часом Сара і Бета порозкладали по всій кімнаті старовинні сорочки з Буковини, Поділля, Волині, постолои з Галичини і порозповідали мені, що ось в такому вбранні ходили волинянки за часів Лесі Українки, а цій ось сорочці більш як 120 років, а цю Беті подарувала така-то дівчина, а цю вони купили у такому-то містечку.

Бета:

- Зараз дивно згадати, що я жила і навіть не знала, що десь у світі є така краса! Є така вишивка, такі пісні, така музика, такі люди... Вони так гарно, з гордістю кажуть: „Я - українець”, мене завжди вражало, що вони так підкреслюють „українець”, у нас в Америці такого нема, на жаль.

Нам так важливо зараз знати, що десь там, далеко-далеко на Україні є наші друзі, які нас пам'ятають. Ми стільки пережили разом!

Сара:

- Адже у тім, що ми вивчили українську мову, найбільша їхня заслуга. Ми жили з ними, були цілком занурені у їхню мову, в українське середовище.

Бета:

- Ми вивчили мову живу, розмовну. Я от і досі не знаю правил відмінювання слів в українській мові, хоч у школі ми зубрили ті відмінки весь час. Але тепер я говорю і якимось відчуваю в якому відмінку ставити слово, навіть не задумуючись, хоч може часом і не зовсім правильно виходить.

Сара:

- Ми навіть знаємо вуличний львівський сленг і жаргонні слова... (Далі Сара продемонструвала свої знання вуличної мови, цитування якої ми випускаємо з відомих причин).

- Дівчата, все ж таки мені дивно: ви народилися у такій могутній країні, найбагатшій країні світу, чому ви раптом так прихилились душою до нашої України?

Бета на секунду задумується, щоб зметикувати, що означає „прихилились душою”:

- А-а-а, полюбили... Бачиш, наша країна дуже молода, в ній дуже багато національностей помішано. От і в мені є і німецька, й ірландська кров. І тому мені здається, що тут у нас немає такого глибокого коріння, традицій, які є на Україні. Так дивно було почути: „Мій дід і прадід були звідси, з Галичини”. У цих словах і історія, і пам'ять про рід... Саме їхні предки творили цю історію. А як там люди з душою танцюють, співають, нам просто хотілося розділити те їхнє почуття прекрасне, досі нами незвідане, і ми розділили!

Сара:

- І українці нас відразу прийняли. Там такі добрі люди... Я не знаю як висловитись... Але там люди, навіть не маючи нічого для себе, все тобі віддадуть. От якщо б я зайшла до якої-небудь хати, переді мною на столі відразу з'явилося б усе.

Бета:

- В Америці не так, тут хоч люди і не скупі, але - більш індивідуалісти. Кожен живе для себе і навіть думає для себе. Тут люди дуже далекі одне від одного. Звичайно, не всі, але загалом... Америка більш матеріальна, раціональна.

- А як реагують ваші друзі на таке ваше українство, вони розуміють?

Сара:

- Спочатку дивувалися, розпитували, а ми все розповідали і розповідали про Україну, про те, що хочемо жити там. А тепер вже як хтось знайде згадку про Україну чи статтю у газеті, то несе нам почитати.

- А ви сумуєте за Львовом? Адже ви прожили там рік, бачили львівську туманну осінь, бачили мокрі вечірні бруківки, захід сонця у вузьких вуличках, почорнілі від часу стіни костелів і каплиць...

Бета зітхає чисто по-нашому:

- Ой Боже-Боже, Львів - прекрасний! Такий красивий, старовинний... Мені не вірилось: будинок, де я жила, був старший від моєї країни! А які гарні, романтичні ночі у Львові. Я весь час згадую, як ми повертались пішки з оперного театру пізніми-пізніми вечорами. Ну і друзі, звичайно... Коли наша група від'їжджала зі Львова, нас прийшли провести усі наші друзі, було дуже багато людей, і всі ми плакали. Це запам'яталося на все життя.

Сара:

- Я маю велику книжку про Львів з фотографіями...

Бета:

- Я дала подивитись цю книжку татові і поставила касету з піснею Тараса Петриненка „Україна”. Тато сказав: „Я розумію тебе, навіть трішки ревную, що не можу так відчутти Україну як ти”. А спочатку, коли я повернулася з України і сказала батькам, що хочу жити там, вони налякалися, не вірили мені, я дуже довго пояснювала їм, переконувала...

- І?

Бета:

- І зараз ми з Сарою поступили в Американський університет, вивчаємо міжнародні відносини.

Сара:

- Ми хочемо працювати десь в амбасаді в Україні, побачимо, чи пощастить, це поки що наша мрія...

- Тож ми бажаємо вам здійснення усіх ваших мрій

і задумів. Щастя вам, Доле. А Україна? Вона лагідна до всіх, хто її любить.

Розмову записала Ярина Мирна

П.С. Коли це інтерв'ю було вже готове до друку, ми дізналися, що Бета не витримала: поїхала на Україну ще раз.

ВІСТКА З МАЛОЇ СЕМІНАРІЇ В РИМІ

Вістка ця радісна, бож цього року у семінарії навчається 82 семінаристи. І серед них - 44 хлопці з України! Більшість з „українців” хочуть стати священниками і повернутись у рідний край працювати там. З Югославії є 27 чоловік, з Англії - 3, з Франції - 1, з Німеччини - 2, з Болгарії - 1, з Чехо-Словаччини - 3.

Подаємо кілька фотографій учнів семінарії і також невеличкий нарис про святкування 1-го Грудня у семінарії учня четвертого класу Юрія Шири зі Львова.

Світлий день воскресіння батьківщини.

Наближався той довгоочікуваний день, що мав визволити Україну з пут, або навіки закріпити її в них. Як і весь наш народ там, на Україні, ми чекали його з нетерпінням, з хвилюванням. Адже йшлося про нашу незалежність, про наше майбутнє. Ми чекали звісток звідусіль: з радіо, з батьківських телефонних дзвінків, з газет і журналів. І раптом в ефірі на різних мовах почулося: Україна, Ukraine!

Україна - вільна держава! Ми живемо у вільній державі! Можна здогадатися, якою незмірною була наша радість. Протягом кількох днів розмови про здобуття незалежності не сходили з наших уст, як нам пощастило, що ми живемо у цей час! Ми всі вдягнулися у вишиті сорочки... Ми справді були щасливі!

Отець ректор Євген Небесняк оголосив, що з приводу проголошення України суверенною державою у нашій семінарії буде святковий день.

... Я прокинувся ранком і подивився на годинник. У той час ми вже мали б іти до навчального залу, першою думкою було: „Чи не заспав отець, що нас

будить?” Але зараз же я пригадав: сьогодні ми відзначаємо день уродин нашої України. Я зіскочив з ліжка, я хотів співати, кричати на весь світ, щоб усе суще в нім знало, що у мене тепер є держава - Україна! Я хотів крикнути: „Дякую тобі, Боже, дякую тобі, Боже!”

Перед входом до семінарії вивісили наш національний прапор. Вітер наче боявся його стривожити, легенько повівав ним, і прапор ніжно лопотів до нас. Потім у нас була подячна Служба Божа. Ми дякували Господу Богові за ту ласку, що він зіслав на нашу батьківщину, на наш народ.

Відтак продовжували ми семінарські „олімпіади”, що триватимуть до закінчення шкільного року. Моя команда має назву „Веселі козаки”. В той день грали у футбол, і хоч ми програли, все ж таки були задоволені, адже олімпійське гасло проголошує: „Головне не вигравати, а брати участь”.

Потім ми мали святковий обід. Аякже, в той день у нас було дійсно велике свято. Його можна прирівняти до свята Воскресіння! А згодом усі пішли до театрального залу дивитись фільм. Скінчився фільм, та кінчався і день. На небесах засяяв красен місяць, а поруч чудувалися з його вроди мільйони зірок. Мені на хвилику стало сумно, що я в такий час так далеко від рідної землі. Дивився я на лагідне сяйво місяця, і мені пригадувались вечори, проведені під тим самим небом вдома, на Україні...

Бог зглянувся на пролиті нашим народом сльози, смертю багатьох мучеників тепер Україна підноситься. З руїни тепер ми підіймаємося і випростаємося врешті, я вірю. Подай, Боже, щоб так було!

м. член гур. Лариса Коваленко
м. член гур. Лариса Коваленко
м. член гур. Лариса Коваленко
м. член гур. Лариса Коваленко
м. член гур. Лариса Коваленко
м. член гур. Лариса Коваленко
м. член гур. Лариса Коваленко
м. член гур. Лариса Коваленко
м. член гур. Лариса Коваленко
м. член гур. Лариса Коваленко

OFFIZIELLE SONDERPOSTKARTE
ОФІЦІЙНА ЛИСТІВКА

1992

AUFNAHME DIPLOMATISCHER
BEZIEHUNGEN
ÖSTERREICH – UKRAINE
ВСТАНОВЛЕННЯ ДИПЛОМАТИЧНИХ
ВІДНОСИН
АВСТРІЯ – УКРАЇНА

YUNAK
221 Fire Island Ave.
Babylon, N.Y. 11702
U.S.A.

Що чувати, Україно?

ЛВІВ: Львівська міська влада і пластова станція уклали угоду, згідно якої пластуни зобов'язалися утримувати у гарному стані українські національні прапори, які постійно підняті у найпомітніших точках міста Лева. Пластуни доглядають прапори, що майорять на Високому Замку, оперному театрі, залізничному вокзалі та на летовищі, а також головний прапор міста, що над міською ратушею.

Пластуни у Львові на збірці в домівці, 1991 р.

ІВАНО-ФРАНКІВЩИНА: Пласт на Івано-Франківщині налічує понад 250 членів, які об'єднані у пластових осередках по всіх куточках області, а саме — в Коломиї, Буриштині, Крилосі, Богородчанах, Яремчі, Рожнятові, Косові, Долині.

МОРШИН: Моршинські пластуни, якими провадить відомий друг Кульбас, нарешті мають дах над головою. На умовах оренди вони отримали домівку, яка складається з двох кімнат у напівпідвальному приміщенні на вулиці Данила Галицького. Радості немає меж, нарешті діти отримали свій підвал!

ЛВІВ: Львівський Пласт сьогодні — це понад 540 членів, більше сорока гуртків юнацтва, які об'єднані у 14 куренів (з них 7 зареєстрованих) і біля десяти роїв новацтва. Станція має у своєму розпорядженні 6 пластових домівок.

ЧЕРНІВЦІ: Чернівецький Пласт датує початок своєї діяльності від липня 1991 року, коли буковинці взяли участь у таборі на Соколі, який проводили франківчани. Поки-що у Чернівцях є два заприсяжені пластуни і один юнацький гурток, але до Пласту зголошується щораз більше української молоді.

Святкування 80-ліття ПЛАСІ

12-го квітня, 1992

3-ій курінь УПЮ у Львові; зв'язковий ст. пл. Юрій Довбуш, ЛЧ (клячить третій зліва).

Збірка львівських куренів УПЮ та представників інших куренів перед собором св. Юра.

УПС та УСП на збірці перед архисерейською Службою Божою в соборі св. Юра.

Підготовчий курінь УПЮ ім. Степана Бандери перед собором св. Юра у Львові.

Похід від собору св. Юра до Академічної Гімназії. На чолі (за прапором) — станичний Львова Богдан Генег (ліворуч) і голова КПС України Олександр Конюк.

Відкриття свята 80-ліття Пласту, подвір'я Академічної Гімназії у Львові.

Присяга; переводить станичний Львова Богдан Генега. Подвір'я Академічної Гімназії.

Красвий Пластовий З'їзд України Тернопіль, 4-5.IV.1992.

Відкриття КПЗ'їзду України в Тернополі, 4.IV.92.

КПЗ'їзд в Тернополі (5.IV.92.) Президія: Богдан Генега, Володимир Базарко (ГПБ, ЗСА) та Богдан Гасюк (стоїть). Ззаду — секретаріят.

Перший засідання

Криськів

Записання нової КППР (перший ряд) і КПС (другий і третій ряд) України, 5.IV.92. Перший зліва (1-ий ряд) — голова КППР Олег Покальчук; перший зліва (2-ий ряд) — голова КПС Олесь Криськів.

ПРАКТИЧНЕ ПЛАСТУВАННЯ

Є мішок, а що далі?

Ще на останньому новацькому таборі, коли Максим взувся в тенісівки щоби йти на прогульку, Братчик Федьо сказав йому перевзутися в тяжкі мандрівні черевики, „бо ми йдемо в мандри, а не на spacer.” Маршрут прогульки пролягав краєм доріжки. Максим спершу жваво „тюпав” своїми черевиками по асфальту, проте за півтора кілометра почав дещо задихатися, пітніти і кульгати. Щось починало натирати на п'яті і в колінах штрикати. За два кілометри Братчик Федьо після різних способів переконування врешті взяв Максима з його кольосальними піхурами на плечі і поніс назад до табору.

Чи вам знайома ця сцена? Скільки з нас, мандрівників, пережило неприємності з піхурами? А майже в кожному випадку піхури чи натерті п'яті спричинені невідповідним взуттям: чи то черевиками, чи шкарпетками. Отже, щоби запобігти подальшим неприємностям треба б нам простудіювати тему мандрівного взуття і вирішити, що найкраще підходитиме нам для мандрування.

Ілюстрація #1

В першу чергу мусимо розвіяти фальшивий міт про невідповідність тенісів до мандрівництва. В сучасну пору добрі тенісівки є надзвичайно вигідні, гнучкі та легенькі. Тому це є найбільш відповідне взуття для мандрівок без наплечників по твердій поверхні (асфальт, вбиті камінці, тощо). Є також інші роди легких мандрівних черевиків, які відповідають легкому мандрівництву. Більшість з них мають м'яку гумову підшву, а самі черевики зроблені з тоненької шкіри, з матерії або з одного і другого матеріалів разом (ілюстрація #1). Такі черевики повинні пасувати на стопу „як рукавиця”, а підшва мусить добре амортизувати удари від кроків. Тяжкі мандрівні черевики в цій випадку не є відповідні, бо вони надто штивні і швидко вимучують ногу. Їхні підшви

переважно тверді і не піддаються твердій поверхні асфальту. Отже, на короткі прогулянки по асфальту взувайте обов'язково порядні тенісівки, найкраще такі, які надаються до бігання („jogging shoes”).

Ілюстрація #2

Легкі мандрівні черевики:

Прогульки по нерівному терені вимагають іншого взуття. Легкі мандрівні черевики („hiking boots”) мають грубушу, але гнучку зубчасту гумову підшву (ілюстр. #2). Верх черевика, зроблений з матерії або шкіри, сягає щиколоток („ankles”). Вищий черевик краще тримає стопу і охороняє ногу від ударів гілляк, коріння чи каміння. Дорожчі черевики мають плівку „гортексу”, вшиту в черевик, яка робить їх непромокальними. Цей додаток вартий інвестиції лише тоді, коли ви часто мандруватимете, до того - в мокрім терені. Інакше черевики можна натерти водновідпорною речовиною, яка добре охоронятиме черевик (див. окрему рубрику).

Тяжкі мандрівні черевики:

Заавансоване мандрівництво, особливо з тяжкими наплечниками, вимагає тяжких мандрівних черевиків („backpacking boots”). Тут слово „тяжкі” не окреслює їхню вагу, а радше свідчить про їх штивність і твердість. Нерівний, гористий терен довгих мандрівок вимагає охорони стопи: вона не повинна викручуватися вбік, битися об черевик сусідньої ноги та об каміння терену. Великий наплечник додає

МОКРІ ЧЕРЕВИКИ?

Мандрівні черевика можна помастити різними речовинами щоби зробити їх непромокальними. Заки купуєте будь-який водоніпрорний продукт, довідайтеся, чим була запушена шкіра черевика у фабриці при її виробництві. Більшість тяжких мандрівних черевиків запушені **воском**, а легкі - **оливкою**. Якщо шкіра була запушена воском, тоді і ви мусите посмарувати черевика водоніпрорним воском. Оливка може серйозно ушкодити шкіру, запушену воском, проте різні воскові речовини надаються до будь-якої шкіри. Найкращий віск - це „**Sno-seal**”. Перед тим як намастите ним черевика, трішки нагрійте їх, щоби були теплі для дотику долоні (найкраще на сонці). В цей спосіб віск добре всякне у шкіру. Можна уживати речовини, зроблені на базі сілікону („**Ultra-Seal**”), проте вони слабше охороняють шкіру від води і вогкості.

кільканадцять кільограмів ваги мандрівникові, тому важливо охоронити стопу від вивихнення.

Тяжкі мандрівні черевика сягають вище шиколоток і мають грубу тверду гумову підошву (типу „**Vibram**” або іншого) з великими зубцями (ілюстр. #3). В кращих мандрівних черевиках зовнішню підошву можна замінити, коли вона виходиться. Це важливо тому, що не треба тоді купувати нових черевиків та довго їх входжувати; старі черевика набирають з часом форму стопи і стають чимраз вигідніші. Часто в підошві буває вмонтована металева плітка („**steel shank**”) яка додає їй штивності і запевняє, що підошва згинатиметься у відповідній місці. Шкіра черевика теж запушена спеціальною речовиною яка робить її штивною.

Ілюстрація #3

Шнурівки в нижній частині черевика переважно проходять крізь металеві півкільця, примонтовані вздовж язика до поверхні черевика (в легких мандрівних черевиках шнурівки часто проходять крізь укріплені дірки в шкірі). У горішній частині металеві кільця замінені відкритими зубцями (гачками), за які зачіпається шнурівку.

Величина черевика:

Мандрівні черевика **мусять** добре пасувати на ногу. Купуючи черевика, вдягніть на ногу ті шкарпетки, в яких будете мандрувати. Взьйте черевик на ногу і підсуньте стопу в розв'язанім черевіку цілком до переду. Між вашою п'ятою і задником черевика повинен вміститись вказівний палець. Далі зав'яжіть черевик і походіть по крамниці. Стопа не повинна їздити у черевіку. Опісля станьте на похилій поверхні (стілчик до міряння черевиків): Стопа не повинна підповзати допереду. Радимо не поспішати з вибором черевиків, а попробувати різні роди і різні величини. Коли ви вже вибрали відповідний черевик, взьйте його на п'ятнадцять хвилин у крамниці, щоби перевірити, чи не стерпне нога. А раз ви вже купили черевика, розносіть їх **перед** тим, що поїдете на табір.

Таблиця I

Фірма	модель	тип	ціна (\$ам)
Raichle	Spirit	посередні/тяжкі	\$125
Raichle	Montagna	тяжкі	\$210
Merrell	Eclipse/Lazer	легкі	\$65
Merrell	Cascade	посередні	\$95
Vasque	Clarion	посередні	\$115
Vasque	Skywalk II	посередні/тяжкі	\$139
Vasque	Sundowner	посередні/тяжкі	\$150
Vasque	Summit	тяжкі	\$220

НАПЛЕЧНИКИ, НАПЛЕЧНИКИ:

Нед Жілет, альпініст і автор багатьох статей у „**National Geographic**” філософує: „В країнах третого світу люди вживають яків, щоби переносити вантажі, а тут в Америці ми такі нерозумні, що самі носимо ті тягарі.” Попри недоумкуватість мандрівники все ж таки спромоглися придумати надзвичайно вигідний засіб для перенесення особистих речей - наплечник. Але який саме наплечник маємо купити?

Є два загальні роди наплечників: без рами і з рамою. Наплечники без рами найменш складні і тому надаються лише для коротких прогулянок (одноденних), коли не несемо з собою багато речей. Наплечники з рамою (зовнішньою або внутрішньою) краще підходять для довгих мандрів бо в них можна вигідно нести більше ваги (ілюстр. #4).

Наплечники зі зовнішньою рамою кращі в мандрівках по більш-менш простому терені, де тіло не вихиляється в різні боки. Зовнішня рама наплечника

Ілюстрація #4

повинна бути вигнута у формі англійської букви „S”, щоб прилягала до природної форми хребта (ілюстр. #5). Сама торба наплечника, як і вага, лежить далі від тіла, і тому з таким наплечником легше стратити рівновагу при різких рухах. В додаток, на вузьких стежках чи в тісних переходах зовнішня рама може заважати і чіплятися за гілля чи каміння. Однак ці наплечники вигідні тим, що лишають значно більше місця на продув між спиною і наплечником.

Наплечники з внутрішньою рамою тісно прилягають до спини, тому в них більше пріє спина.

Ілюстрація #5

Проте ці наплечники „обіймають” тіло, і з ними легше втримати рівновагу. Це важлива характеристика для мандрівок в тяжкім терені, для альпіністики чи лещетарства. Внутрішня рама складається із двох або трьох плоских штаб (алюмінієвих чи з твердого пластику), вшитих у задню частину наплечника (ілюстр. #6). Ці штаби надають форму наплечникові, проте є настільки гнучкі, що дають волю рухам тіла навіть при найскладніших вигинаннях чи маневрах. Їх можна витягнути з піхов наплечника та допасувати до форми хребта, але радимо це робити лише під наглядом фахівця.

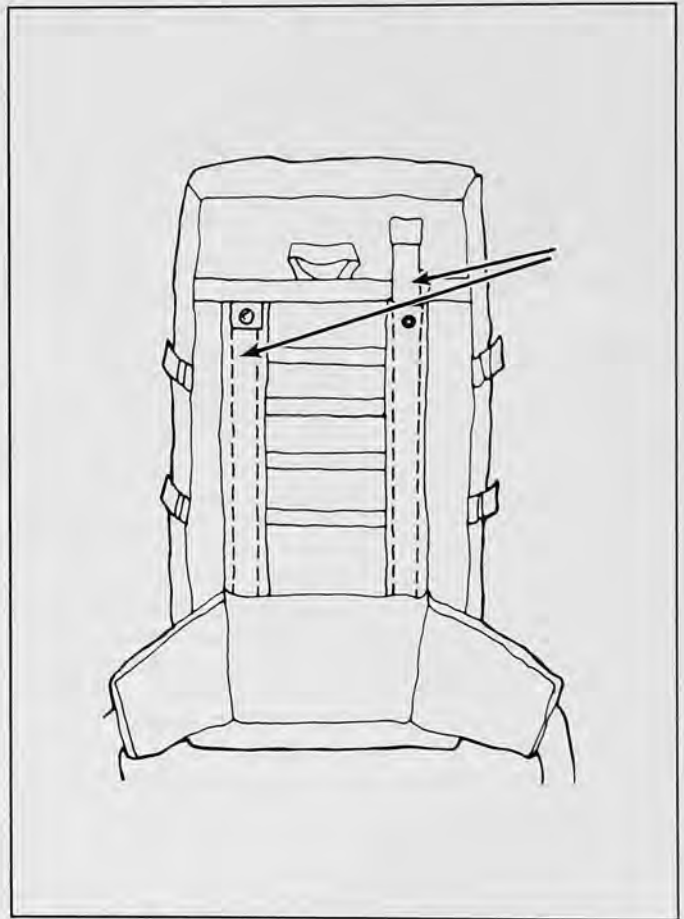
Не зважаючи на те, що коренем слова „наплечник” є „плечі”, 75% ваги наплечника має спочивати на бедрах („hips”), а не на раменах; м’язи в бедрах є значно міцніші від м’язів плечей. Тому наплечник повинен мати „набедерник” - пояс, який чіпляється внизу до рами наплечника і запинається кругом стану

(ілюстр. #7). Цей пояс і ремені на плечах, мусять мати м’які підкладки, щоб не натиралось тіло.

Деякі наплечники можна ладувати згори, а інші - ззаду, відчиняючи блискавку задньої стінки. Останній рід є вигідніший, бо дає легший доступ до середини наплечника, зате менш практичний, бо щоб відкрити такий наплечник його треба покласти горизонтально на землю. Коли терен є мокрий або болотистий, це дещо незручно.

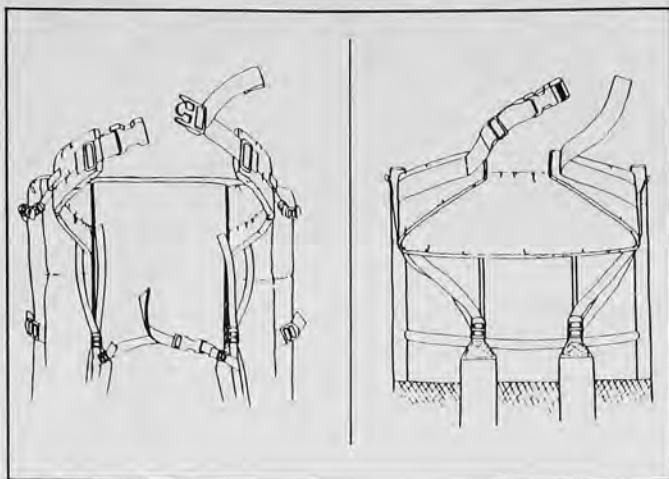
Добрий наплечник повинен мати слідуочі додатки:

(а) маленькі зовнішні кишені, в які можна поскладати дрібніші речі (напр. аптечку, рукавиці, шапку, ніж, компас, соняшні окуляри). Ці кишені можуть бути пришиті до боку чи переду наплечника, або їх можна туди причіпити поясками; (б) зовнішні ремінці, якими можна прикріпити додатковий виряд (сокирку, палі для шатра, матрац); (в) ремінці для

Ілюстрація #6

стиснення наплечника, коли він не є заповнений вирядом. Такі ремінці переважно пришиті до боків наплечника, і ними можна стиснути „торбу” наплечника в більш плоску форму, щоб виряд у наплечнику не рухався; (г) солідні блискавки („зіпери”) які ховаються під нашивку („storm flap”).

Ілюстрація #7

Наплечник повинен бути досить великий, щоби у нього вмістити весь виряд. Отже, величина наплечника залежатиме від кількості виряду і від пори року, в яку ви мандруватимете (зимовий виряд є значно грубший від літнього чи осіннього). Для кількадеennих мандрівок наплечників величини 50-65 літрів (3000-4000 кубічних інчів) вистачає.

Коли купуватимете наплечник, перевірте чи наплечник вигідний (з вагою, а не порожній!), чи усі шви порядно вшиті, чи зовнішня рама (якщо є) солідна, і чи поперечки добре споєні. Подаємо короткий список рекомендованих наплечників (таблиця II). Пам'ятайте, що краще купити добрий наплечник і мати з нього вдоволення впродовж багатьох років, ніж купити „барген” і дивитися на нього під час першої ж довгої мандрівки як на інструмент тортурів.

Таблиця II

Фірма	модель	рама	величина	ціна
Mountainsmith	Elite 5000	внутр.	64л/3900кі	\$305
Mountainsmith	Frostfire II	внутр.	100л/6192кі	\$200
North Face	Alpine Dancer	внутр.	65л/4000кі	\$???
North Face	Inca Trail	внутр.	85л/5560кі	\$320
North Face	Snow Leopard II	внутр.	82л/5200кі	\$255
Lowe	Sirocco	внутр.	70л/4380кі	\$215
Lowe	Contour IV	внутр.	96л/6025кі	\$229
Mammut	Huandoy	внутр.	50л/3250кі	\$???
Mammut	Chacra Plus	внутр.	65л/4000кі	\$???
REI	Ultra Pack	зовн.	65л/3900кі	\$140
REI	Valhalla	внутр.	67л/4138кі	\$125
REI	Haute Route	внутр.	90л/5630кі	\$200
REI	Ptarmigan	внутр.	105л/6378кі	\$210

Юрко Позаяк

Англійська балада

Миднайт. Лиш байдужий мун.

Замок, Ай, самотні кроки.

Лунко б'є холодні клоки

Старовинний пендулум.

Сто століть, і сірий стоун...

Хто там?!.. незнайомий гест?!

Ноубоді... Тисне чест,

Колд віків проходить в боун...

Знаю, скрізь тут ходить дес,

Всі, хто був, пішли вже з нею,

По таємнім, темнім вею

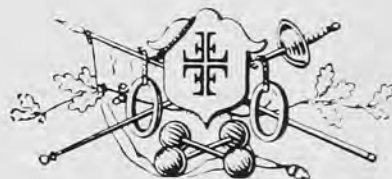
Всі минули й зникли десь

Ай'м елоун... Й тільки в найті

Я скликаю їх усіх,

Знову чути м'юзик, сміх,

ст. пл. Юрко Мончак

Мову благородних кнайтів!

В їхнім колі й я сміюся,

Тайми згадую лицарства,

Глорію колишню царства

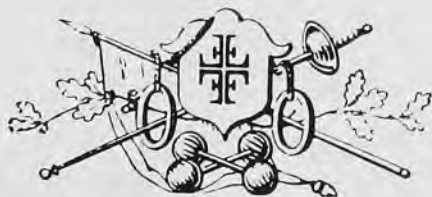
Й лиш під морнінг схаменусь...

Замовкають звуки струн,

Проскакав зелений дофін,

Час, коли я ляжу в кофін,

Знає тільки пендулум.

Миднайт - північ, мун - місяць, Ай - я, клоки - години, пендулум - годинник з маятником, стоун - камінь, гест - гість, ноубоді - нікого, чест - груди, колд - холод, боун - кістка, дес - смерть, вей - дорога, Ай'м елоун - я один, найт - ніч, кнайт - лицар, тайми - часи, глорія - слава, морнінг - ранок, кофін - гроб.

(зі збірки „Пропала грамота” - Київ, 1991)

Віка каже: "А де ж мої тинди-ринди?"

Якщо монtréalський "Рушничок" зробив для української "масової" музики те, що для англійського року "Вітекс", то як схарактеризувати Віку зі Львова, Міс Рок-Европу 1992?

... Коротке, чорне волосся, заду "мишичий хвіст", штаники трохи нижче колін, трубі черевники, при мікрофоні гуляє немов Деві Бут із "Talking Heads" з піснями як "Ганба", "Мамо, я дурна", "Хочу пива" ... Публіка з перших акордів кричить, скає по лавках, свисте. Віка тепер їздить по Канаді та Америці з концертами, ЮНАК взяв інтерв'ю зраз після одного концерту.

ЮНАК: - Де ви навчилися музики?

ВІКА: - Я співаю з дитинства, мене нікто не вчив.

ЮНАК: - А ви формально ніг де ...

ВІКА: - Ні, ні.

ЮНАК: - Хто пише ваші пісні?

ЮНАК: - Моя група.

ВІКА: - А слова?

ВІКА: - Я сама.

ЮНАК: - А що вас спонукає писати такі пісні?

ВІКА: - Мій настрій.

ЮНАК: - А що вам надає настрої?

ВІКА: - Моє життя.

ЮНАК: - Чи початок вашої музичної кар'єри був на "Червоній руті" (1989)?

ВІКА: - Окей ... ні, до "Червоної руті" я вже працювала багато років на сцені, але я була незнана, і нам не дозволяли співати то, що хотіли ...

ЮНАК: - А що ви співали?

ВІКА: - ... то перший раз на "Червоній руті" ... Ну, то що можна було співати, о'кей?

ЮНАК: - Значиться, народні пісні чи ваші?

ВІКА: - Я писала свої композиції, але то було досить завуальовано, то не можна було зрозуміти, що то в тій текстат є. І ті пісні потім пішли ... як "Ганба" і далі, вже на "Червоному руті". Ми в ресторанат працювали, тому ми співали все: джаз, джаз-рок.

ЮНАК: - Ви всі зі Львова?

ВІКА: - Так.

ЮНАК: - Як ви себе бачите за десять років?

ВІКА: - О-о-о, то дуже важко (сміється) ... треба дожити десять років, то є великий час ...

ЮНАК: - Які ваші плани на майбутнє?

ВІКА: - Ми цілий час працюємо, щось нове робимо.

ЮНАК: - Ви постійно граєте по клубах, чи маєте передишку?

ВІКА: - Я думаю, що коли повернемося (в Україну), то буде передишка якись певний час, а потім буде тура по Європі в нас ...

ЮНАК: - Чи після вашого виступу на "Червоній руті" ви мали якісь неприємності?

ВІКА: - О так, трошки було ... (маєє рукою), але то вже ... тепер то вже всьо можна, і тепер є нещаво співати політичні пісні, тому я тепер співаю про кодання (сміється), о'кей?

ЮНАК: - Скільки ви вже випустили касеток?

ВІКА: - Була одна, тепер вже друга якраз з'явилася. Вона була накручена просто перед від'їздом сюди ...

ЮНАК: - На Україні була накручена?

ВІКА: - Вона накручена була на Україні, але видана вже тут. Вона сьогодні вже тут. Називається "Львівський стиль".

ЮНАК: - Що ви хочете сказати молоді?

ВІКА: - Я їх люблю ... Я всьо молодь люблю!

ЮНАК: - Що ви би хотіли сказати Джорджу Бушеві?

ВІКА: - Окей, (усміхається) ... дай він довго живе.

ЮНАК: - А Кравчукові?

ВІКА: - Ну, їба що то саме (сміється).

ЮНАК: - Дуже вам дякую ...

ВІКА: - О, то нічого ...

Виходимо від спокійної Віки, вона матуля рукою. Задку вже зібралася чимало хлопчаків, один підсвистується, і чути: "Пані, можу ваш автограф, прошу?" ...

Василь Симоненко

Вино з троянд

На неї задивлялися навіть дідугани, і вже рідко який хлопець не міряв очима з голови до п'ят. В одних у зорі світилося захоплення, в других - неприхована хіть, а треті милувалися нею, як шедевром краси. Коли вона кидала чорні коси на пружні груди і пливла селом з сапкою на плечі, хлопці божеволіли. Приходили боязко до її воріт і надхненню говорили про кохання, а вона тільки слухала і мовчала. Ніхто не насмільовався торкнутися її, мов боявся осквернити дотиком красу. Вона ніким не гордувала і ніколи не ганила, а тільки прохала прощаючись:

- Не ходи до мене більше. Добре?

І в тернових очах було стільки благання, що ніхто не зважувався їй заперечувати. Минало в хлопців оп'яніння від краси, захоувалися вони в звичайних кирпатих і гостроносих дівчат, а Ольга ставала для них приємною згадкою.

Андрій ніколи не зважувався підійти до неї. Та й куди йому, кульгавому горбаневі, було сікатися, коли й не такі, як він, од неї гарбузи качали. Вона часто ловила його погляд на собі і завжди у відповідь світилася привітністю, але він вбачав у тому образливу жалісливість.

Хлопці ставали трактористами і шоферами, йшли в льотчики і моряки, а він і мріяти про це не міг. Він копірився в колгоспному саду, а вдома розводив квіти.

До квітів принадився, відколи померла мати. В його садибі не росла ніяка городина, лише виноград, яблуні, вишні і квіти, квіти. І могила матері з ранньої провесни аж до бабиного літа квітувала, мов клумба.

Він дарував розкішні букети нареченим, і всі були йому вдячні, і всі шанували його, а йому ж хотілося випити хоч краплю кохання.

- Чи й мені ти подаруєш букет на весілля? - запитала якось Ольга, коли в саду трусили яблука. Він мало не отерп від несподіванки, але мовив:

- Ти вибереш сама, які захочеш. - Потім він посміливішав і сказав: - У мене їх буде багато. І ще, коли захочеш, до твого весілля я зроблю вино і пелюсток троянди.

- Вино з троянди? - здивувалася дівчина. - Таке й вигадася!

- Не віриш? - захвилювався він. - Те вино - як ніжність. Коли прийдеш по квіти, покуштуєш. - І він зашкунтильгав до куреня, куди його кликав сторож.

Андрій чомусь вірив, що Ольга приїде по квіти. Він виглядав її кожен вечір. Його збентеженість помітили навіть сусідські хлопчакм, які щовечора щebetали на подвір'ї. Це були вірні Андрієві друзі і надійні охоронці його квітів та саду. Того, хто насмільовався зірвати без дозволу бодай гроно винограду чи квітку, піддавали безпощадному ostrакізму. Його цькували так настійливо і жорстоко, як це можуть робити лише діти.

Ці голомозі квітниківі вечорами, як мухи, обсідали Андрія. Він розповідав їм, що бачать у снах квіти, як вони перешіптуються з сивими зорями, вигадував казки про дивовижні краї, де квіти не тільки пахнуть, але й розмовляють, і ходять, і граються в піжмурки, а в'януть лише тоді, коли в тій країні з'являється хоч одна нещасна людина.

- Квіти люблять щасливих. У нас від нещастя вони не в'януть, а плачуть. Ви бачили, скільки вранці на них роси? Ото їхні сльози. Хто росяного ранку знайде незаплакану квітку, той буде дуже щасливий.

- А ви знаходили незаплакану квітку?

- Ні, я не знаходив, та, мабуть, і не знайду ...

Висіло над ними добре і шире небо, і малюкам здавалося, що всіяне воно не зорями, а квітами, і що посадив ті дивовижні квіти дядько Андрій.

Ольга прийшла в неділю зранку. Вона була така прекрасна, що відразу якось похнюпились квіти, а господар відчув себе нікчемом і не знав, де подітися.

- Це правда, що суха квітка, знайдена росяного ранку, зичить щастя? - запитала вона в Андрія.

Язик у хлопця прикипів до піднебіння, очі застигли від подиву.

- Хто ... Від кого ти чула про це?

- Я приходила до тебе вчора ввечері і слухала, що ти казав дітям. Так то правда чи ні?

- Ні. То я сам вигадав, - Андрій заховав очі в кущ півоній.

Ольга зідхнула.

- Жаль, що я не вмю так гарно видумувати.

„Для чого тобі це? - дивувався хлопець. - З тебе досить тієї вроди, якою наділила мати. А в мене ... Що я робитиму, коли зрадять мене ще й ті химерні вигадки?“

Перегодом вони сиділи в заплетеній хмелем і диким виноградом альтанці і смакували вино з троянд.

- Ти дуже гарний хлопець, Андрію, - мовила Ольга.

- Ти хотіла сказати, що я непогана людина? - перепитав.

- Я хотіла сказати те, що сказала, - засміялася Ольга і без усякого зв'язку стала побиватися: - Мені багато кажуть, що я гарна і тому мене люблять. Гадають, мені приємно від того. А хіба я винна, що я гарна? Хіба моя врода - це я?

Вона грайливо перекинула коси зі спини на груди.

- Я хочу, щоб хтось полюбив мене, а не мою красу, чорні брови та рожеві щічки. - Вона помітила, що Андрій хоче вклинцювати своє слово і заговорила ще швидше: - Що та краса? Вітри видублять шкіру, дощі змийють рум'янець! Натягаєшся ящиків на токах, попогнеш спину на буряках - де та й врода дінеться ...

Вона замовкла, і Андрій не знав, що сказати.

- Ну, скажи, Андрію, коли висушить мене праця та негода, чи буду любою для того, що спокусився красою?

- Не знаю, Ольго, - щиро зідхнув хлопець. - Не знаю, хто б тебе зміг не любити атаку!

- Я не весь вік такою буду, Андрію, - мовила сумно. - Так мені можна нарвати квітів?

Андрій кивнув головою, і дівчина побрела в барвисте живе озеро. Вона ходила між квітами, а за нею ходили його закохані очі. Ольга прискіпливо обдивилася чи не кожну пелюстку і вернулася до альтанки з порожніми руками.

- Мені жаль рвати їх, - соромливо зізналася. - Вони такі гарні. Краще я зайду іншим разом. Добре?

Він іде з нею до хвіртки і мовчить. Дівчина виходить на вулицю, і, дивлячись у синій неспокій його очей, тихо каже:

- А до весілля ти неодмінно приготуй вино з троянд ...

(Зі збірки „Берег чекань”, Сучасність, 1973).

Галина Мазепа, *Синя Хустка*

Микола Вінграновський

Він - химерний, він - пристрасний, він - нестримний, він - лагідний, він - магічний, він - Поет. Василь Симоненко сказав про Миколу Вінграновського: «Слова у його поезіях репаються від пристрасності і думок. Поруч з ним глибинієш душею».

Він - поет і прозаїк, кіноактор і кінорежисер, сценарист, учень Олександра Довженка. Народився 1936 року у Миколаївській області (південь України), закінчив Київський театральний інститут, у літературу прийшов разом з іншими шістдесятниками, зараз живе і працює у Києві.

Коли він виходить до людей з книжкою віршів, світ стає буряним, цілунковим, дитинноусміхненим, «яблуновоцвітним». Вслухайтесь!

*Ході́мте в сад. Я покажу вам сад,
Де на колінах яблуні спить вітер.
Де згорблений чумацький небопад
Освітлює пахучі очі квітів.*

*Я покажу вам сливи на сучках,
Що настромились, падаючи мовчки,
Затисла груша в жовтих кулачках
Смачного сонця лагідні жовточки.*

*У полі спить зоря під колоском
І сонно слуха думу колискову,
І сонна тиша сонним язиком
Шепоче саду сиву колискову.*

*То кажани. То кажаниний ряд
Заплутався у сонному волоссі ночі...
Ході́мте в сад. Я покажу вам сад.
Його сумління покажу вам очі.*

1964

*Ніколи б не подумав, що ця хмара
Подібна профілем своїм
До першого мого кохання.*

1964

*Прилетіли коні - ударили в скроні.
Прилетіли в серпні - ударили в серце.
Ударили в долю, зазмілили з болю,
Зазмілили з болю, наіржались вволю.*

Отакі-то коні - сльози на долоні.

1964

Перша колискова

*Спи, моя дитино золота,
Спи, моя тривого кароока,
В теплих снах ідуть в поля жита,
І зоря над ними йде висока.*

*Спи, моя гілячко голуба,
Тихо в моїм серці і щасливо.
За вікном хлопочеться плавба
Твоїх літ і долі гомінливої.*

*Спи, моя дитинко, на порі.
Тіні сплять і сонна яворина...
Та як небо в нашому Дніпрі,*

Так в тобі не спить хай Україна.

Хай вона не спить в тобі повік,
Бо вона - для тебе і для світу...
Люлі, мій маленький чоловік,
Капле сон сріблястий з верховіту...
1963

Величальна колискова

Ще імені твого не знають солов'ї,
Ще імені твого не чули квіти,
І літо, і сніги, і літечка твої
Тобі не поспішають прилетіти.

В білій льолі, люлі,
Спатоньки-спатулі, -
Тато-мамо, тато-мамо
Колисали...

Колисало небо
Білу хмару,
Колисало море
Хвилю кару...

Ще ніженька твоя не знає далини,
Щасливий мак цвіте біля криниці,
А ти, як мак, про щастя бачиш сни,
На них ніяк не можеш надивитись.

В білій льолі, люлі,
Спатоньки-спатулі, -
Тато-мамо, тато-мамо
Колисали...

Обнімало небо
Білу хмару,
Обнімало море
Хвилю кару...

Щаслився ж і цвіти, метелику малий,
На долю і на волю тополину,
Понад Дніпром, де сонце, де орли,
Понад Дніпром на світ, на Україну.

В білій льолі, люлі,
Спатоньки-спатулі, -
Тато-мамо, тато-мамо
Цілували...

Цілувало небо
Білу хмару,
Цілувало море
Хвилю кару...

1970

АНУМО ПОРОЗУМІЙМОСЬ!

Дороге товариство! Багато хто з вас в майбутнім, можливо, вже дуже недалекім, поїде в Україну таборувати. Отож, щоб ваше табування не затьмарилось дрібними прикрими несподіванками, вирішили ми вмістити у журналі цю статтю.

Ви, певне, ніколи не задумувались над тим, що більшість кицьок, песиків, кіз та інших домашніх звірят, що живуть десь в Галичині чи навіть у столичнім Києві, не знають англійської мови. На перший погляд - невелика біда, але уявіть собі на хвилику непідготованого пластуна чи пластунку, що

кличуть десь в Карпатах гарненьку кицю „kitty-kitty-kitty”, а вона, ігноруючи їх, гордовито відходить у протилежний бік. Або ще гірше: за вами ув'язався песик, ви йому наказуєте „shoo!”, а він ще радісніше б'є хвостиком об землю і стрибає, щоб лизнути вас в обличчя. Отут і знадобляться вам кілька найважливіших висловів з мови українських звірят.

Якщо ви хочете покликати кішку, звертайтеся до неї так: „ксь-ксь-ксь-ксь” (це, звичайно, в тих випадках, коли не знаєте її ім'я), щоб одігнати набридливу кицьку досить сказати „тпрусь!” (перші три літери цього слова вимовляються майже як одна).

У подібних ситуаціях кличте песика „наг-наг-наг-наг” аж доки не прийде, а відганяйте гнівним вигуком „цу-цу!” (Іноді, коли собака десь тинявся цілісінку ніч, сердитий господар може і кликати його „цу-цу сюди!!!”, але то вже тонкощі української емоційної лексики, не будемо вдаватись в них).

Курей на Україні кличуть „ціп-ціп-ціп-ціп”, у східних областях до старших курей іноді гукають „тю-тю-тю-тю”. При нагоді скажу, що як вам якийсь хлопчисько порадить кликати і незнайомих дівчат „ціп-ціп-ціп”, то ні в якому разі не слухайте, бо хоч буває, що до нас звертаються так, ми цього дуже не любимо і вважаємо таке звертання вульгарним. Ну, а відганяють курей, як і більшість птахів, словом „киш” або „кшшш”. До цього звертання може додаватися ще й емоційне офарблення. Наприклад, як куриця поклувала помідори в городі, моя бабуса кричить:

„Киш куди, заразо! Ач як вона не знає!” (друга частини речення означає, що злочин було вчинено умисне, свідомо).

Ну, хто ще з птахів? Качок кличуть „вуть-вуть-вуть”, гусей - „гусі-гусі-гусі-гусі”, а женуть або поганяють одних і других словом „гиля”. Пам’ятаєте в пісні „Ой гиля-гиля, гусоньки, на став, добривечір, дівчино, бо я ще не спав”. Індиків кличуть „пуль-пуль-пуль” через звукову подібність до „пулькання”, крику самих індиків, а відганяють „кшшш” як і інших птахів.

Корова відгукнеться, коли ви, навіть не знаючи її ім’я, гукните „миня-миня-миня”, а якщо ви будете поганяти якимось незрозумілим їй словом, вона

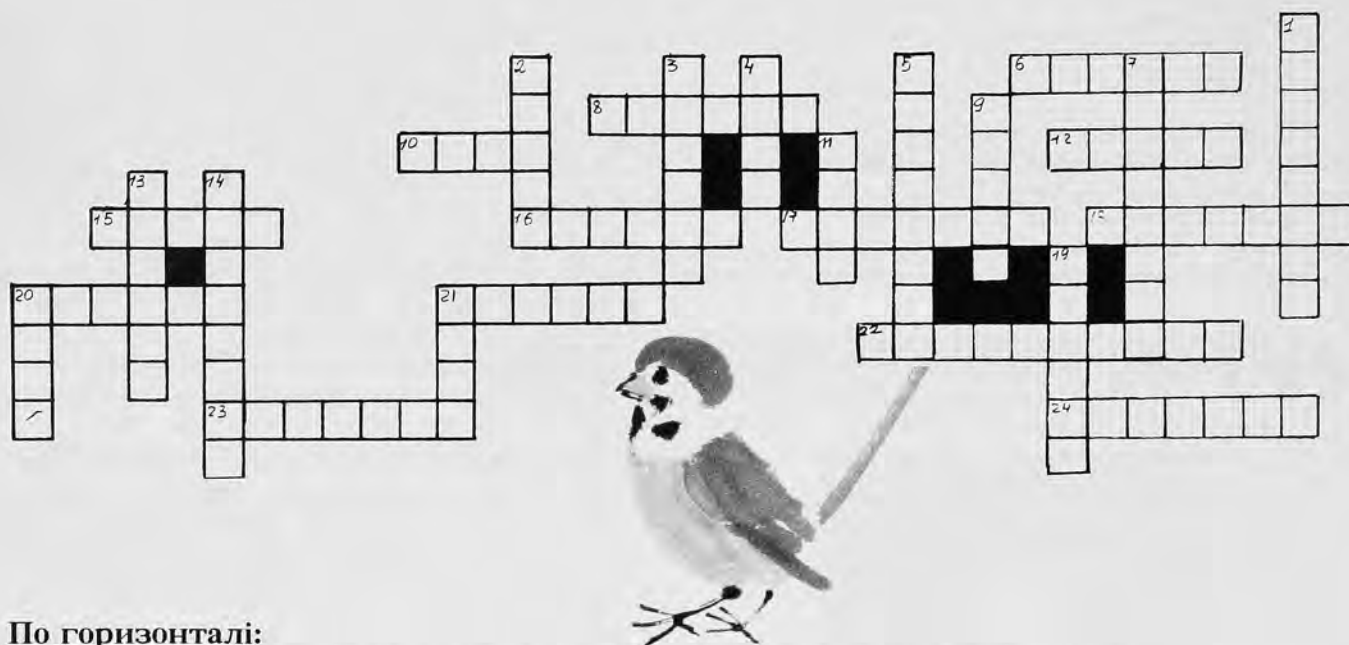
зупиниться і буде мовчки здивовано дивитися на вас, так що поганяйте по-українськи: „гей” або „гей іди”.

Коней на Україні кличуть ніжно „кося-кося-кося” або „кося-кося”. Поганяють словом „но” або „ньо” на сході України і - „вйо” на заході. Зупиняють „трррр” або „тпrrrr” по всій Україні. Відганяти коней нема потреби, бо вони не бувають нав’язливими і, в разі чого, зрозуміють, якщо ви скажете „відійди”.

Ось такі вислови радимо вам запам’ятати якщо ви хочете, щоб ваше перебування в українському селі не було прикрим.

Мирослава Мончак

Чи знаємо ми назви птахів по-українськи?

По горизонталі:

6. Bullfinch. 8. Woodcock. 10. Raven. 12. Jay. 15. Dove. 16. Stork. 17. Pelican. 18. Nightingale. 20. Parrot. 21. Titmouse. 22. Lark. 23. Female swan. 24. Hummingbird.

По вертикалі:

1. Sparrow. 2. Falcon. 3. Hawk. 4. Crow. 5. Swallow. 7. Rook. 9. Pheasant. 11. Eagle. 13. Cuckoo. 14. Crane. 19. Magpie. 20. Pee-hen. 21. Owl.

Пам’ятайте, того щасливця, хто перший надішле до редакції правильні відповіді, чекає кольосальна нагорода!
Не пропустіть нагоди!!! Можливо, це остання шанса у вашому житті!!!

(Щоби бути якомога об’єктивнішим до передбачуваної зливи конкурсних листів, редакція надасть право першости листові з найранішою датою поштової печатки).

Що б це означало???

Ви є журналіст. Ваше завдання: придумати дотепний заголовок до цієї ілюстрації, який окреслить те, що відбувається на знімці. Заголовки просимо надсилати до редакції. Може буде нагорода (ровери? авто?? вакації на Фіджі???)

Звичка

-Чого ти стаєш коло кожного дерева?

-Звичка. Я донедавна гуляв тут з псом.

Кого обходить

Селянин зламав ногу і лікувався у лікаря.

Коли вже трохи одужав, лікар каже:

- Ну, все гаразд. Нога зрослася, трохи будете налягати на неї, але я вже тим не журюся - найгірше минуло.

На те селянин:

- Та певно, що ви тим не журитеся. Якби у вас нога боліла, я б також не журився.

- Бачите, тече!

- А що ж ви хочете - осінь!

Новина

Тато повернувся з наукової поїздки й питає доню:

- Ну, що нового сталося за час моєї поїздки?

- Та нічого, тату, тільки стіну, на яку ти сперся, сьогодні малярі помалювали.

Дитяча логіка

- Сестричко, - питається новак - як я умру, чи я буду в небі?

- Та що ти, дитино! Бог з тобою! Але, то правда, коли дитинка вмирає, то її місце - в небі, - схвилювано відповіла Сестричка.

- А якби дитину з'їв вовк, чи він також піде з нею до неба?

Найважливіше

- Мій бідний чоловік - оповідала вдовиця, - купив як раз два квитки, і ми мали вже заходити до кіна, аж нагло він похитнувся і впав мертвий на землю.

- То страшно! І звернули пані гроші за квитки?

Слово має вагу

- Пане, я як даю слово честі, то воно в мене багато важить.

- І певне через ту велику вагу вам так тяжко його додержати?

— Ірмо, записки твої про свою любов навіть і тата, нахилив о тебе. Бачиш, не дає тобі його продавати. Що його мені записав.

— Ти дуже чепухавий песик, якщо так спокійно захоуєшся...

Пізнав

Секретарка: Пане директоре, тут хтось кричить по телефону весь час: „Ти, злодію!“ Не розумію, чого він хоче.

Директор: Зараз, то певно хтось до мене.

Зізнання

Вчителька літератури звертається до Іванка:

- Хто написав трагедію „Король Лір“?

Іванко засоромився:

- Не я.

Вчителька, обурена такою зухвалістю, викликала до школи маму Іванка:

- Уявіть собі, я запитую, хто написав „Король Лір“, а ваш син відповідає, що це не він ...

Мама Іванка спішить виправдати свою дитину:

- А може ж таки і справді це не він написав.

Тоді вчителька, бачучи, що з мамою говорити даремно, викликає тата до школи і пояснює все знову. Тато, почервонівши від гніву, хапає Іванка за вухо і йде з ним до кабінету поговорити насамоті. Хвилин десять чується плач і крики, а потім з'являється у дверях тато і виштовжує сина наперед:

- Признався, нікчема, він написав!

У школі

- Від чого ростуть діти? - питає учитель.

- Від дощу! - відповідає учень.

- А то ж як? То чому старші не ростуть від дощу? - здивувався учитель.

- Бо вони ходять під парасолями! - була відповідь учня.

Питання

Одна пані скаржиться лікареві, що не має дітей.

- Усі мої кривняки мають дітей, дехто двоє, дехто троє, четверо, а в мене нема.

На те лікар зацікавлено питає:

- А ваша мама мала дітей?

Заклад

Коваль витягає червону від жару підкову.

- Але вона гаряча! - каже селянин, що прийшов підкувати коней.

- Та де! - відповів коваль. - Дайте десятку, то я її язиком полижу.

- Ей, уважайте. Я дам, але вам язик відпаде, - каже селянин і дає десятку, зацікавлений що з того буде.

Коваль полизав десятку і заховав її до кишені.

Коли ми, канадці, працюємо спільно, ми можемо змагатися зі світом і виграти

Щоб мати успіхи в сьогоднішньому світі, канадці мусять бути здібними до конкуренції тому, що наші роботи є безпосередньо залежні від неї. Фаховий вишкіл допоможе нам у конкуренції і забезпечить добробут, якого ми бажаємо собі і своїм дітям.

Ми маємо інвестувати у себе самих і бути країною, котра каже ... так, ми можемо.

COREL SYSTEMS CORP., OTTAWA

Ця онтарійська фірма здобула 50% світового ринку, комп'ютерською графічною програмою для IBM з додатками. Вона експортує 90% своїх продуктів до Європи і ЗСА і відносить Вільну торгівлю до факту, що вона може так успішно оперувати з Канади, використовуючи канадські таланти і ініціативу.

*Так, ми можемо.
Ми маємо докази на те.*

Канадці мають успіхи кожного дня. Багато індивідуальних і бізнесових успіхів є наявними... з дійсними користями для окремих осіб, громад і для канадської промисловості.

Сотки канадських фірм досягають помітного міжнародного успіху. Вони творять місця праці, розвивають нові кваліфікації і можливості для тисяч канадців і створюють ринки в цілому світі для канадських продуктів.

COMMUNITY TALKS

Ініціатива добробуту Steering Group розвиває спертий на домовленні план дії, котрий буде представлений канадцям у вересні. Канадці заявили нам, що вони бажають взяти участь у розвитку цього плану дії. Ми прислуховувались.

За посередництвом ряду "Громадських дискусій" члени 186 громад по цілій Канаді висловили свої ідеї. Вони говорили про те, як застосуватись до викликів і нагод, які стоять перед нами усіма на цьому полі конкуренції і вишколу. Вони говорили про те, як втримати наш життєвий стандарт і забезпечити наше економічне майбутнє. І прийшли до висновку, що кожний з нас має взяти участь у цьому, а уряд прислухається.

*Так, ми можемо.
Ми маємо здібності
будувати на наших
успіхах.*

За нами історія співпраці з іншими для світових досягнень у втриманні миру, досліджень у медицині і дослідах у космосі. Тепер, коли підприємці, робітництво, уряди, академічні і суспільні групи працюють разом, ми можемо досягнути добробут шляхом міжнародної конкуренції. Але тут існує один більш критичний фактор. Максимальний потенціал Канади базується на кмітливості індивідуальних канадців.

FREEWILL SAUNDERS, BRITISH COLUMBIA

"Я мусів рішитися на зміну кар'єри. Я вибрав комп'ютерське програмування і частиною мого курсу був вишкіл на праці у BC Tel де я тепер працюю програмовим аналітиком. Вишкіл справді відкрив мені обіцяюче майбутнє у одному із захоплюючих промислів!"

*Так, ми можемо.
Ми маємо людей для
цього.*

Це час спрямувати нашу енергію на наші найважливіші економічні завдання але... і приготуватися на багатше майбутнє.

Так, ми можемо!

Canada

Ціна \$2.50

ЗДОРОВИЙ і СМАЧНИЙ ХЛІБ

та всякі інші печива
випікає

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ

власниками якої є

Ірина і Роман Вжесневські

THE FUTURE BAKERY

735 Queens St. West, Toronto, Ontario
Tel.: EM 8-4235

FOR COURTEOUS FRIENDLY SERVICE

COMMUNITY TRUST

2271 Bloor Street West
TORONTO, ONTARIO, M6S 1P1

УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

“САМОПОМІЧ”

І ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ “САМОПОМІЧ”

— ВІДДІЛ у ПАССЕЙКУ —

запрошують Українське Громадянство
вступати в члени.

Години урядування:

Понеділок	6:00 — 9:00 вечір
Вівторок	6:00 — 9:00 вечір
Середа	9:00 — 1:00 пол.
Четвер	6:00 — 9:00 вечір
П'ятниця	6:00 — 9:00 вечір
Субота	9:00 — 1:00 пол.

Щадить, позичає та полагоджуйте всі свої фінансові потреби в своїй рідній Українській Фінансовій Установі. Кредитова Кооперативна платить вищі відсотки від звичайних ощадностей якого-небудь банку чи шадниці. А також даємо на дуже догідних умовах всякого роду позички.

ЗАЙДІТЬ ДО НАС ЧИ ПОТЕЛЕФОНУЙТЕ:

229 Hope Ave. Passaic, N.J. 07055. Tel. 201-473-5965

НАЙБІЛЬША УКРАЇНСЬКА КРЕДИТОВА СПІЛКА В КАНАДІ

пропонує Вам єдину
українську
«MASTERCARD»

з кожним вживанням
допоможете
українські громади

UKRAINIAN CREDIT UNION LIMITED

295 COLLEGE STREET, TORONTO	922-1402
2397 BLOOR STREET W., TORONTO	762-6961
3635 CAWTHRA ROAD, MISSISSAUGA	272-0468
225 THE EAST MALL, ETOBICOKE	233-1254
247 ADELAIDE STREET S., LONDON	649-1671
38 JACKSON AVENUE, OSHAWA	571-4777
1093 OTTAWA STREET, WINDSOR	256-2955

**Українська Кредитова Спілка
передає щирий привіт усім
ПЛАСТУНАМ**

Пластун є ощадний...
... (4-та точка пластового Закону)
... добре також коли щадить в українській установі
найоду до того дає: Кредитівка "Самопоміч"
558 Summit Ave., Jersey City, N.J. 07303